

Kárpáti János:

Nemes Gábor Európánkért díjra jelölése

Nemes Gábor kollégánk több évtizedes pályafutásának méltó elismerése lenne az Európánkért díj.

Ha egyetlen szóval kellene jellemeznem, milyen az, amikor Nemes Gábor megszólal a rádióban – mikor melyikben, akármelyikben –, az mondanám, hogy *kijózanító*. Sőt, akkor is, amikor nem a mikrofonba beszél.

Nyáron lesz 36 esztendeje, hogy először találkoztunk. Ő a Magyar Rádió berlini tudósítója volt akkor, én pedig az MTI izgulós tudósító-helyettese – az volt az első több hetes külföldi megbízatásom, Bochkor Jenő szabadsága alatt enyém volt az NDK és Nyugat-Berlin. Hazautazása előtt Jenő elvitt a kelet-berlini sajtóklubba, hogy megismerkedjem néhány emberrel. Ott volt Gábor is, valamint az NDK külügyminisztériumának sajtóosztályáról a magyar tudósítók ügyeiben illetékes elvtárs – a nevét már elfelejtettem –, aki elvben segítette, a gyakorlatban persze leginkább ellenőrizte a munkájukat. Ebéd közben Gábor udvariasan odafordult a fontos elvtárshoz: „Tisztelettel jelentem, a hétvégén nem leszek elérhető Berlinben”. Ahogy ez a „tisztelettel jelentem” hangzott, abban benne volt minden, amit a keletnémet pártállamról tudni kellett. A külügyes fickóban pedig volt annyi realitás- és humorérzék, hogy fanyar mosollyal fogadta az eltávozási közlést.

De ugyanez a hang jött át az éteren mindenhol, ahol Gábor dolgozott. A politika világában sokan imádják a saját hangjukat, igyekeznek úgymond hatásosan beszélni. És ezt a „náthát” néha a tudósító is elkapja. Nem úgy Nemes Gábor, aki ha beszél, nem érzed, hogy mikrofon van előtte, hanem az a benyomásod, hogy beszélget veled. Tényszerűség, tárgyyszerűség, szobrok kíméletlen leemelése a talapzatról, cseppnyi ironia. Semmi harsányság. Minden egyes tudósításának a meghallgatása után egy icipicivel tényleg többet tudsz a világról, legalábbis kevésbé dőlsz be a jelszavaknak.

Közvetlen munkakapcsolatba csak sokkal később kerültünk egymással, Brüsszelben, amikor Magyarország már az Európai Unió és a NATO tagállamként nem külső szemlélője, hanem részese, társalakítója lett a nyugati integrációs intézményeknek. Hogy miként látta, látja el ezt a szerepkört, szerencsére most nincs módunk részletesen kibontani. Nemes Gábornak mindenesetre Brüsszelben is bőven nyílt lehetősége arra, hogy napról napra, évről évre kijózanítsa a hallgatót. Ha évtizedekkel korábban különböző „megbonthatatlan barátságok” igazi arcát mutatta be, akkor a belga fővárosban a „közös értékek érvényesítését” prezentálta a nagyjérdemű elé – úgy, hogy soha nem csapkodott, nem volt bombasztikus. Beszámolóival igyekezett lehozni két lábbal a földre azokat is, akik túl sokat várnak Brüsszeltől, meg azokat is, akik sokallják Brüsszelt.

De az unió székhelyének médiavilágában nem csak azt tapasztaltam meg, hogy Gábor mit adott a hallgatónak, hanem azt is, mit kaptak tőle a kollégák. Meg kell mondjam, nagyon sokat. Brüsszelben olyan nincs, hogy mindent tudsz, ami fontos. Annyi szála van a folyamatoknak, hogy egy ember képtelen átfogni. Ha nem tudsz támaszkodni kollégákra, akik ott voltak, ahol te nem, akkor meghaltál. Támaszkodni pedig akkor fogsz tudni, ha rád is

számíthatnak. Nos, Gáborra mindig lehetett számítani. Ez nem szóbeli fordulat. Tényleg mindig. Brüsszelben a sajtómunkások, például EU-csúcsokon, normális üzemmódban általában a másik sarkát tapossák. Néha bizony egymást majdhogynem félrelökve tolongunk a sound-byte-okért. Tényleg fogalmam sincs, hogy csinálta Nemes Gábor, hogy nem lépett senkinek sem a tyúkszemére, mégis képen volt, és ha kérdeztem, néhány szóban lényegre törően összefoglalta háromnegyedórás sajtóértekezletek tartalmát. „Alkossatok remekműveket” – idézte néha szarkasztikusan Zsdanov elvtársnak a szovjet írókhoz intézett szavait, miután leadta az aznap esti utolsó tudósítását, és elbúcsúzott a még a sajtóközpontban maradóktól.

Nem emlékszem olyan esetre, hogy fafejű hivatalnokok kihozták volna a sodrából, pedig erre alkalom lett volna bőven. Azt viszont tudom, hogy amikor egy túlbuzgó közszolga kitiltotta az egyik újságíró kollégát a Nagy Ember sajtótájékoztatójáról, akkor Gábor volt az egyetlen, aki ezt a rendezvényen aztán szóvá merte tenni, nem kis megrökönyödést keltve azok körében, akik azt hitték, hogy mindent megengedhetnek maguknak.

Őszinte meggyőződéssel javasolom Nemes Gábort az Európánkért-díjra. Szakmai múltja különösen gazdag: rádiós tudósítói munkáját Berlinben kezdte, Varsóban, Bonnban, Pekingben és Moszkvában folytatta – mielőtt brüsszeli tudósító lett. Egy ideje Spanyolországban él, ám az európai uniós tudósítói munkájával nem hagyott föl. Poliglott lévén információit első kézből szerzi be, hiteles, lényegre törő tudósításaival, hírmagyarázataival, kommentárjaival minden alkalommal lenyűgözi hallgatóit.